

Số: 43/2022/QĐST-DS

Buôn Ma Thuột, ngày 12 tháng 12 năm 2022

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
THÀNH PHỐ BUÔN MA THUẬT, TỈNH ĐẮK LẮK**

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Nguyễn Thanh Tùng.

Thư ký phiên họp: Bà Bùi Thị Sim - Thư ký Tòa án.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột tham gia phiên họp: Ông Y Lương Byă - Kiểm sát viên.

Ngày 12/12/2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 53/2022/TLST-DS ngày 21/11/2022, về việc “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*”, theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 94/2022/QĐST-DS ngày 05/12/2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Y T Niê, sinh năm 1955.

Địa chỉ: Buôn K, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk (vắng mặt, có đơn xin vắng mặt).

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Anh Y K Kđoh, sinh năm 1979.

Địa chỉ: Buôn K, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk (Tòa án không triệu tập).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Anh Y K Kđoh là con của ông Y T Niê. Từ khi được sinh ra cho đến năm 2002 anh Y K phát triển bình thường. Tới năm 2002, sau khi bị tai nạn giao thông, anh Y K không có khả năng lao động, không có khả năng nhận thức, mọi sinh hoạt cá nhân phải có sự hỗ trợ của người thân. Anh Y K Kđoh hiện đang được hưởng chế độ trợ cấp hàng tháng dành cho người khuyết tật. Do vậy, để đảm bảo quyền lợi trong các giao dịch dân sự, ông Y T Niê yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Y K Kđoh mất năng lực hành vi dân sự.

Sau khi thụ lý việc dân sự, theo yêu cầu của ông Y T Niê, ngày 28/11/2022 Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 27/2022/QĐ-TA, trưng cầu Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên thực hiện giám định tình trạng sức khỏe, bệnh tật, năng lực hành vi dân sự của anh Y K Kđoh. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 259/KLGĐ ngày 30/11/2022 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên kết luận đối với anh Y K Kđoh:

“1.1. Kết luận về y học: Hiện tại đương sự bị bệnh tâm thần phân liệt không biệt định (F20.9-ICD10).

1.2. Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi”.

Quá trình giải quyết việc dân sự, ông Y T Niê giữ nguyên yêu cầu, đề nghị Tòa án tuyên bố anh Y K Kđoh mất năng lực hành vi dân sự để thuận tiện cho việc chăm sóc và giải quyết các vấn đề dân sự khác liên quan đến quyền lợi của anh Y K Kđoh.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột nhận định: Quá trình giải quyết việc dân sự, Thẩm phán, Thư ký và đương sự chấp hành đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự; đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của ông Y T Niê, tuyên bố anh Y K Kđoh mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết của Tòa án:

“Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35 Bộ luật tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu là anh Y K Kđoh hiện cư trú tại buôn K, xã Hòa K, thành phố B nên yêu cầu thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Xét yêu cầu của đương sự, nhận thấy:

Từ khi được sinh ra cho đến năm 2002 anh Y K phát triển bình thường. Đến năm 2002, sau khi bị tai nạn giao thông, anh Y K không có khả năng lao động, không có khả năng nhận thức, mọi sinh hoạt cá nhân phải có sự hỗ trợ của người thân. Anh Y K Kđoh hiện đang được hưởng chế độ trợ cấp hàng tháng dành cho người khuyết tật. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 259/KLGD ngày 30/11/2022 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên kết luận đối với anh Y K Kđoh:

“1.1. Kết luận về y học: Hiện tại đương sự bị bệnh tâm thần phân liệt không biệt định (F20.9-ICD10).

1.2. Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi”.

Theo quy định tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự: *“Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần”.*

Do đó, việc ông Y T Niê yêu cầu tuyên bố anh Y K Kđoh mất năng lực hành

vi dân sự cũng như đề nghị của đại diện Viện kiểm sát tham gia phiên họp là có căn cứ nên Tòa án chấp nhận.

[3] Về chi phí giám định, lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

Về chi phí giám định: Ông Y T Niê tự nguyện chịu chi phí giám định.

Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Ông Y T Niê là người cao tuổi, có đơn xin miễn tạm ứng lệ phí, lệ phí nên cần chấp nhận.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 370, Điều 371, Điều 372 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 22, Điều 49 Bộ luật dân sự; điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự của ông Y T Niê.

Tuyên bố anh Y K Kđoh, sinh ngày 06/7/1979, trú tại buôn K, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Về chi phí giám định, lệ phí giải quyết việc dân sự:

Chi phí giám định: Ông Y T Niê tự nguyện chịu toàn bộ chi phí giám định (ông Y T Niê đã thanh toán số tiền này cho Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên).

Lệ phí giải quyết việc dân sự: Ông Y T Niê là người cao tuổi, có đơn xin miễn tạm ứng lệ phí, lệ phí nên được miễn lệ phí giải quyết việc dân sự.

3. Quyền kháng cáo: Ông Y T Niê có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND Tp BMT;
- Chi cục THADS Tp BMT;
- Dương sự;
- UBND xã H.
- Lưu: HS.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(đã ký)

Nguyễn Thanh Tùng